

A man in a German military uniform from the World War II era stands in profile, holding the hand of a woman in a dark, simple dress. They are positioned against a rough, textured stone wall. The man is wearing a dark cap, a jacket with epaulettes, and a belt with a canteen. He holds a dark helmet in his left hand. The woman is seen from the side, her hair styled in a bun. The lighting is soft and natural, suggesting an outdoor setting.

vydavateľstvo
BESTSELLER

Hanna, nacistova milenka

Je možné milovať vraha?

Monika Luščíková

Hanna,
nacistova milenka

Monika Luščiková
Hanna, nacistova milenka

VYŠLO AJ AKO TLAČENÁ VERZIA

ISBN tlačenej verzie: 978-80-8252-091-3

ISBN e-knihy: 978-80-8252-092-0 (1. zverejnenie, 2024) (ePDF)

ISBN e-knihy: 978-80-8252-093-7 (1. zverejnenie, 2024) (ePub)

ISBN e-knihy: 978-80-8252-094-4 (1. zverejnenie, 2024) (mobi)

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat', uchovávat' v rešeršných systémoch alebo prenášať akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, respektíve vydavateľa.

www.bestseller.sk

Monika Luščiková

Hanna, nacistova milenka

Copyright © by Monika Luščiková

Cover design © by Zuzi Maat

Fotografia na obálke © by Natália Krčová

Slovak edition © by vydavateľstvo BESTSELLER

ISBN: 978-80-8252-091-3

Monika Luščíková

Hanna,
nacistova milenka

Je možné milovat vraha?

Milí rodičia, túto knihu venujem vám.

*Ako vďaka za všetko, čím ste si spolu so mnou museli prejsť.
Nie vždy to bolo ľahké, predsa len, bola som o niečo živšie dieťa.
Ale vy ste to zvládli. Vedzte, že vaša snaha vychovať zo mňa slušného
a dobrého človeka nevyšla na zmar.
Ďakujem za vašu lásku, podporu a trpezlivosť.*

*Drahé babičky, Mária a Anna, túto knihu by som rada venovala
vám, aj napriek tomu, že už si ju neprečítate.
Som si viac než istá, že by ste boli hrdé.
Spomienky na vás zostanú navždy v mojom srdci.*

*Napokon by som knihu venovala svojim deťom Leonardovi a Stelle,
ako pripomienku toho, že v živote je možné naozaj všetko.
Ja som verila, že jedného dňa vydám knihu.
A vy? Verte svojim snom, nebojte sa ich žiť! Dokázete všetko.*

I. Začiatok

rok 1941

V hlave som stále počula Hitlerove slová, ktoré zneli z rádia: „*To, čo nastane, bude nový svet. Zjednotíme sa a budeme jeden národ! Zbavíme sa špiny a nahradíme ju čistotou!*“

Jeho slová som nechápala. Vtedy som nevedela, koho alebo čo nazýva špinou, ale verila som, že nás čaká lepší život. Bohužiaľ, z jeho slov sa stala nočná mora. Ľudia zomierali, mestá boli zničené a ulice miest zaplnené nemeckými vojakmi.

Hitler sľuboval, že vojna bude trvať len pár mesiacov. „*Na Vianoce už budeme všetci pri štedrovečernom stole spolu so svojimi rodinami a pripijeme si na víťazstvo,*“ zneli jeho slová. Všetci sme mu uverili, ale nič z toho nebola pravda. Tie Vianoce som spolu s mojou rodinou a ďalšími tromi rodinami strávila v obrovskom strachu o naše životy. Od tej doby som už neverila ani jednému jeho slovu.

Banská Bystrica 1942

Zima sa pomaly chýlila ku koncu a slnko spoza mrakov vychádzalo čoraz častejšie. Biele hlávky snežienok, ktoré vykúkali z trávy, hlásili príchod jari. Spev vtákov z okolitých stromov napovedal, že príroda naokolo sa prebúdzá. Spoločne s mamou, otcom a mojou mladšou sestrou Annou sme vonku pred domom obstrihávali stromčeky. Pripravovali sme záhradu na príchod najkrajšieho ročného obdobia. Otec podal mame do rúk hrbu konárov, ospravedlňujúco sa na ňu pozrel a nežne ju pohladil po tvári. Láska medzi nimi bola aj po toľkých rokoch silná a úprimná. Presne takú lásku by som dopriala každému.

Vojna trvala už takmer rok a pol.

Najlepší priatelia mojich rodičov boli židia. Naše rodiny sa priatelili už celé roky. Horowitzovci mali dvoch synov. S Dávidom sme boli rovesníci, najlepší priatelia od útleho detstva. Spoločne sme prežívali nielen slasti, ale aj strasti bežného života. Keď do ich rodiny pribudol Samuel, mali sme trinásť rokov. O pár mesiacov na to sa narodila Anna. Našou obľúbenou spoločnou hrou boli preteky s kočíkmi. Dodnes na ne spomíname s úsmevom na tvári.

Horowitzovci vlastnili malú pekáreň na okraji dediny. Boli to tí najmilší a najskromnejší ľudia, akých som kedy poznala. Keď Nemci prikázali zatvoriť všetky židovské podniky, nariadenie neobišlo ani ich pekáreň. Hneď, ako sa po meste rozšírila správa o deportáciách židov, boli rozhodnutí utiecť zo Slovenska. Ale nebolo to jednoduché, potrebovali si všetko poriadne naplánovať. Bol to už skoro mesiac, čo sa ukrývali v našom dome. Ja ani moji rodičia sme neverili správam, ktoré sa šírili dedinou. Kam by ich Nemci odvážali? Prečo by to vlastne robili? Sú to predsa rovnakí ľudia ako my. Avšak Horowitzovci boli presvedčení o tom, že tieto správy sú pravdivé...

Pri každom klopaní na dvere som videla, ako trpnu a modlia sa, nech to nie sú Nemci. Celý čas sa zdržiavali iba v našej pivnici. Snažili sme sa im vysvetliť, že nie je dôvod, aby sa stále skrývali.

„Otvorte! Domová prehliadka,“ ozvalo sa nečakane jedného sychravého rána.

V matkiných očiach som zbadala strach, aj keď sa ho snažila skryť. Otec prikázal mojej sestre Anne, aby išla do pivnice a upokojila Horowitzovcov. Pozrel sa na mňa a svojím úsmevom mi naznačil, že bude všetko v poriadku. Keď otvoril dvere, dovnútra vošli traja nemeckí vojaci.

„Som obersturmführer Franz Fischer. Hľadáme rodinu Horowitzovcov, manželov Helenu, Jáchima a ich dvoch synov Samuela a Dávida.“

„Ak sa môžem opýtať, prečo ich hľadáte práve tu?“ spýtal sa otec pokojným hlasom.

„Máme informácie, že vaše rodiny sa dlhoročne priatelili. A vieme, že táto rodina je už približne mesiac nezvestná.“

„Bohužiaľ, ako hovoríte. Horowitzovci nás už asi mesiac nenavštívili.“

„Naozaj? Ani vám nehovorili, kam majú namierené?“ vyzvedal.

„Nie, ľutujem, obersturmführer.“

„Prehľadat!“ prikázal. Obaja muži v uniformách začali poslušne plniť rozkaz.

Veľmi som sa bála. Modlila som sa, aby ich nenašli. ci prehľadávali každú izbu. Otvárali skrine, odsúvali posteľe, nevynechali ani len jeden kút domu.

„Obersturmführer, celý dom je čistý! Nenašli sme nič,“ hlásil mu jeden z Nemcov.

„Takže, Horowitzovci sú naozaj nezvestní, áno?“ Pokrútil hlavou a začal sa prechádzať po dome. Vtom stúpil práve na to miesto, kde stúpiť nemal. Sklonil sa k zemi a zaklopkal na podlahu. Vystrel sa, pozrel na nás a škodoradostne sa zasmial.

„Prehľadat!“ skríkol.

A vtedy som si uvedomila, že je koniec. Nevedela som, čo sa bude diať potom, ako nájdú Horowitzovcov, ale neskutočne som sa bála. Nemci rozsekali podlahu a skočili dnu do pivnice. Potom som počula už len krik a Helenin plač. Nás aj Horowitzovcov vyhnali von a prikázali nám, aby sme si kľakli na kolená. Každý z nás vedel, čo bude nasledovať.

„Nein, bitte! Ničím sme sa neprevinili, sme len ľudia, prosím vás!“ kričala som a prosila.

Jeden z Nemcov ma opäť sotil na kolená a puškou mi vrazil do chrbta. Spadla som na zem a prestala vnímať okolie...

Po nejakej chvíli som sa prebrala a otvorila oči. To, čo som videla, ma totálne šokovalo. „Nie! Preboha, nie!“ kričala som.

Okolo mňa ležali len mŕtve telá. Moja mama, otec... A tiež Horowitzovci, všetci boli mŕtvi. Musela som odvrátiť zrak. Nedokázala som hľadiť na telá ležiace okolo seba. Ten pohľad bol príliš bolestivý...

Čo sa to stalo? Prečo ja žijem? Bola som úplne dezorientovaná. Snažila som sa postaviť, ale nedarilo sa mi to. Pri páde na zem som nešťastne dopadla na hlavu, v ktorej mi ešte stále nepríjemne dunelo. Opätovne som sa snažila postaviť. Keď sa mi to konečne podarilo, uvedomila som si, že za mojím chrbtom niekto stojí. Nedokázala som sa však otočiť, mala som strach...

Po chvíli predo mňa predstúpil vojak. Nepozrela som sa mu do tváre, ale podľa jeho topánok som vedela, že je to jeden z Nemcov... Cítila som, že toto je môj koniec. Na jednej strane som sa bála zomrieť, ale na druhej strane, ak by som prežila, už by som aj tak nikoho nemala, a teda už som nemala pre čo žiť.

„Je mi to ľúto,“ prehovoril.

Jeho slová ma zaskočili. Zodvihla som hlavu a pozrela na neho. Bol to jeden z Nemcov, ktorí nám prehľadávali dom. Prekvapili ma jeho hlboké belasé oči, ktorými na mňa uprene hľadel. Z hlavy si zložil čiapku v tvare lodičky, spod ktorej mu vypadlo niekoľko pramienkov bledohnedých vlasov. Rukou si vošiel do vlasov a vrátil pramienky späť k ostatným, ktoré ešte niekoľkými pohybmi uhladil do dokonalého vzhľadu.

„Prosím?“ zamumlala som popod nos.

„Je mi ľúto vašej rodiny a priateľov.“

„Neverím vám! Ak by vám ich bolo ľúto, nikdy by ste ich nezažili!“ odvrkla som. „O čo tu ide? Prečo som nažive?“ Chvela som sa od strachu. Netušila som, čo bude nasledovať.

„Budete musieť ísť so mnou.“

„Kam? Mali ste ma zabiť!“

Len pokrútil hlavou a ukázal mi rukou, aby som išla vpred.

Nastúpili sme do auta, ktoré nás odviezlo až do mesta a zastavilo pred nemeckým veliteľstvom. Mladý nemecký vojak ma viedol budovou a celý čas mal namierenú zbraň na môj chrbát. Cítila som sa ponížená. Všetci tí odporní nacisti na mňa pozerali a smiali sa. Bola to hanba.

„To vy ste ich zabili, je to tak?“ opýtala som sa vojaka.

„Nemáš právo sa ma na to pýtať!“ začal mi tykať.

„Tak zabil si ich, ty sviňa?!“ začala som mu tykať aj ja. Neviem, kde sa vo mne zobralo toľko odvahy. Otočila som sa k nemu a odsotila ho.

Z každej strany sa ku mne rozbehli vojaci a začali ma ťahať preč. Opäť som sa zrútila, nedokázala som sa ovládať. Stále som mala pred očami mŕtve telá svojich blízkych.

„Nechajte ju! Ja ju odvediem,“ zakričal.

„Áno, to ja som ich zabil,“ pošepkal mi do ucha a odvedol ma do tmavej miestnosti s jedným stolom a dvomi stoličkami.

Príkázal mi, aby som si sadla. Odmietla som. Chcela som vypadnúť z tejto hnusnej diery, ktorá bola zaplnená vrahmi. Keď sa otvorili dvere, vošiel dnu ten sviniar, ktorý dal príkaz zabiť moju rodinu.

„Sadnúť, okamžite!“ zvrieskol, chytil ma za ruku a sotil na stoličku.

Sadol si oproti mne a vyložil si nohy na stôl. Nevedela som, čo ma čaká. Necítila som strach, nebála som sa smrti, skôr obáv, čo sa stane, ak prežijem.

„Name?“

Neodpovedala som. Nebola som ochotná povedať mu o sebe ani slovo.

„Wie ist Ihr name, hm?“ opýtal sa znova.

Potom, ako som mu druhýkrát neodpovedala, sa v rýchlosti zdvihol a vrazil mi facku.

„Si hluchá, ty sviňa?“ zreval.

„Obersturmführer, myslím si, že len nerozumie,“ započula som hlas toho druhého vojaka.

Rozumela som im každé slovo. Otec bol Nemeč a zároveň učiteľ. Často so mnou hovorieval nemecky, dokonca aj rusky. Aj keď som to nenávidela. Vždy som to brala ako stratu času. Nakoniec mal otec pravdu. Nikdy nezabudnem na jeho slová: *Jazyky sú pre teba teraz nezáživné, ale uvidíš, dieta moje, príde deň, kedy ich budeš potrebovať. A vtedy si na mňa spomenieš.*“

Akoby už vtedy vedel, čo ma čaká.

Obersturmführer vytiahol zo svojej uniformy akúsi zložku. Položil ju na stôl a otvoril.

„Hanna Weissová, narodená tridsiateho decembra v roku 1917. Dvadsaťpäť rokov. Otec Nemeč, matka Slovenka. Akoby v Nemecku nebol dostatok krásnych žien.“ Pokrútil hlavou.

„Vysvetlite mi, prečo stále žijem?“ opýtala som sa.

„Tak predsa len vieš rozprávať. Všetko sa dozvieš. Už čoskoro. Ale teraz sa o teba postará tento vojak. A radím ti dobre, o nič sa nepokúšaj, pretože odtiaľto sa dostaneš živá len s mojím dovolením!“ zasmial sa a odišiel.

„Krvácaš,“ pristúpil ku mne vrah mojich rodičov a zodvihol ruku k mojej tvári.

„Nedotýkaj sa ma!“ skríkla som a z celej sily ho od seba odsotila. Jeho správanie ma vyvádzało z miery.

Napokon odišiel aj on. Keď sa po necelej pol hodine vrátil, v rukách držal kôpku oblečenia. Vystrel ruky a kývol hlavou, aby som si ho zobrala.

„Načo mi to bude?“

„Obleč sa,“ rozkázal stroho.

„Nebudem sa snáď prezliekať, keď si tu!“ odvrkla som.

Neodpovedal nič, len sa otočil a rukou naznačil, že už môžem. Čakala som, že si budem musieť na seba navliecť nejaké ohavné

hodvábne šaty, v ktorých potom budem... Zarazila som svoje myšlienky... Našťastie som sa mýlila. Boli to len obyčajné sivé nohavice, biela blúzka a čierne sako. Nechápala som, na čo mi to bude.

Dvere sa opäť otvorili a dovnútra vošiel jeho nadriadený.

„Výborne. Vidím, že si takmer hotová. A vy, Schwarz?“

„Pane?“

„Chcete snáď ísť v nemeckej uniforme?“ Taktiež mu hodil akési oblečenie.

„Nie, pane! Hneď sa prezlečiem.“

Keď sa vrátil, mal na sebe podobné oblečenie ako ja. Jeho nadriadený sa na ňom zasmial a každému podal do rúk malú knižku.

„Toto sú teraz vaše nové identity. Odteraz ste súrodenci Alexandra a Dimitrij Nikolajevovci.“

„Súrodenci?“ Naraz sme sa prekvapene opýtali.

„Škovránok nám zaštebotal, že dcéra učiteľa jazykov veľmi dobre ovláda ruštinu. A nie len to. Nemyslela si si snáď, že sme ťa ušetri-
li len pre tvoju peknú tváričku.“ Natiahol ruku k mojej tvári, akoby ma chcel pohladíť. Stihla som sa uhnúť a to ho rozčúlilo. Schytil ma pod krk a pevne ho zovrel. „Potrebujeme zistiť informácie o tom, čo na nás Rusi chystajú. Pôjdeš so Schwarzom a pomôžeš mu dostať vás do jednej z ruských odbojových skupín. Vďaka tvojej ruštine to bude jednoduchšie.“ Odsotil ma a dlaň si utrel do hodvábnej vreckovky.

„V žiadnom prípade nebudem pomáhať nacistom! Nie som vám nič dlžná. Zabili ste mi rodinu! Radšej okamžite zomriem, ako by som vám mala pomáhať!“ kričala som.

„Áno, to je pravda. Nie si nám nič dlžná. Ale asi budeš chcieť zachrániť život svojej sestre, mám pravdu?“ zasmial sa.

„Moja sestra je mŕtva.“

Vtom sa otvorili dvere a medzi nimi stála živá a zdravá Anna. Nemohla som uveriť vlastným očiам. Ešte pred niekoľkými hodinami ležala vedľa mňa mŕtva!

Rozbehla som sa k nej a z celej sily ju objala.

„Ty žiješ! Ako je to možné?“

„Vieme, že to pre nás neurobíš len tak. Ale teraz, keď vieš, že je tvoja sestra nažive, urobíš čokoľvek, čo ti prikážem. Inak zomrie,“ zasmial sa.

„Hanna, ja nechcem zomrieť,“ plakala.

„Nezomrieš!“ Pohládila som ju po tvári. „Urobím to, ale chcem, aby išla so mnou!“ navrhla som.

„To v žiadnom prípade nemôžeme riskovať. Ale pokiaľ budeš po boku vojaka Schwarza, dávam ti slovo, že sa jej nič nestane. Ak sa vrátite s potrebnými informáciami, budete prepustené. Ale ak sa o niečo pokúsiš, zabijem ju a potom aj teba. Rozumieš?“

„Áno,“ odvrkla som.

Pozrela som Anne do očí a videla v nich strach. Chytila som ju za ruku a usmiala sa na ňu.

„Prídem si po teba. Čoskoro budeme zase spolu. Prisahám!“ Pobožkala som ju na čelo a objala.

„Ale prečo práve ja?“ Potrebovala som vedieť viac, nešlo mi to celé do hlavy.

„Dcéra zodpovedného, slušného a takmer bezchybného učiteľa. Podľa výrazu tváre súdim, že si nepoznala otcovu druhú tvár,“ smial sa.

„Načo narážate?“ Nechápavo som krútila hlavou.

„Schwarz už ti cestou vysvetlí pojem slova abwehr.“ Kývol hlavou na mladého vojaka a odišiel.

II. Kursk

So Schwarzom sme dostali batohy plné jedla, teplého oblečenia a zdravotníckych pomôcok. Čakala nás dlhá a náročná cesta do Ruska. Nedokázala som si predstaviť, ako sa nám to uprostred vojny môže podariť. Za iných okolností by som si želala vlastnú smrť. Ale Anna bola stále nažive, mojou povinnosťou bolo ju ochrániť.

Cesta do Ruska sa pre nás začala na železničnej stanici v Banskej Bystrici.

„Čo je abwehr?“ Nemala som v pláne s týmto odporným človekom prehovoriť ani slovo. Ale mávalo ma, čo som o vlastnom otcovi nevedela. Vždy bol mojím vzorom. Pracovitý a zodpovedný človek.

„Kontrarozviedka. Ľudia, ktorí pracujú pre nemeckú spravodajskú službu. Špióni či sabotéri.“ Rozprával stroho a bez záujmu. Po celý čas hľadal niečo vo svojom vojenskom batohu.

„Môj otec, pracoval pre...? Ako? Prečo ste ho teda...?“ Nechá-pajúc som hľadela von oknom a pozorovala ľudí nastupujúcich do vlaku.

„Ukrývali ste vo vašom dome židov!“ zasyčal cez zuby a venoval mi nevraživý pohľad. Neodpovedala som mu.

Časté poruchy na trati a ešte častejšie kontroly dokladov nás nesmierne zdržovali. Nemeckí vojaci dôkladne kontrolovali každého cestujúceho. Prehľadávali doklady, batožinu aj oblečenie. Naše doklady boli označené a podpísané Fischerom. Vďaka tomu sme nemuseli nikomu nič vysvetľovať. Aspoň tak mi to povedal Schwarz.

Prvé tri dni vo vlaku boli unavujúce. Necítila som sa veľmi príjemne, keďže hneď oproti mne sedel môj najväčší nepriateľ. Počas dňa som väčšinou hľadela z okna a pozorovala okolie, ktoré sa

neustále menilo. V hlave mi stále blúdilo množstvo myšlienok a otázok. Opakovane som sa vracala k momentu, keď som uvidela svojich rodičov ležať vedľa seba mŕtvych. Bol to najhorší okamih, aký som kedy zažila. Ešte stále som si neuvedomovala, že ich už nikdy neuvidím, neobjímam a nepoviem im, ako veľmi ich milujem.

Noci boli ešte horšie. Nemohla som spať. Vždy, keď som zatvorila oči, videla som ich. Vtedy sa to nedalo vydržať a slzy mi začali tekať po líkach. Tak veľmi mi chýbali a malá Anna tiež. Čím skôr som chcela byť s ňou, objať ju, byť pri nej. Nedokázala som si predstaviť, ako to všetko zvláda sama.

Niekde v dialke sa ozval silný výbuch. Vo vlaku nastala panika a zmätok. Ľudia začali kričať a splašene pobehovať. V tom momente začal vlak prudko brzdiť. Pozrela som Schwarzovým smerom.

„To budú partizáni!“ kričal jeden z mužov, ktorý zmätene bežal stredovou uličkou.

O niekoľko minút nás už nemeckí vojaci presúvali von z vlaku. Schwarz využil svoje postavenie a len vďaka nadiktovaniu akéhosi čísla ďalšiemu vojakovi zistil, čo presne sa stalo.

„Ukrajinskí partizáni odpálili železnicu. Vlak nemôže pokračovať. Z neďalekého tábora po nás pošlú nákladiaky. Pár dní tu musíme zostať.“

„Kde vlastne sme?“ Rozhliadala som sa dookola. Vonku bola priveľká tma, všade navôkol bol les, žiadne osvetlenie. Okolie osvetľovali len malé mihavé svetlá vychádzajúce z bateriek Nemeckých vojakov.

„Neďaleko Kyjeva.“

Pomocou konvoja nemeckých nákladiakov sme sa presunuli do nemeckých kasární. Kým vojaci vykladali zásoby z vlaku, Schwarz nám vďaka svojmu postaveniu zabezpečil rýchly presun aj spolu s ubytovaním vo vojenských kasárňach.

V kasárňach sme dokopy strávili päť dní, potom nás nákladiakmi

presunuli do Kyjeva na železničnú stanicu. Odtiaľ sme opäť pokračovali našou plánovanou trasou. Cieľom bola Kurská oblasť.

Napokon sme sa ubytovali v meste Kurčatov, v malom hoteli neďaleko centra. Fischer myslel na všetko, keď nám rezervoval jednu izbu. Mala som byť stále pod dohľadom, aby som sa o nič nepokúsila. Bol to otrasný pocit, keď som si predstavila, že budem musieť stráviť mnoho dní a nocí s vrahom mojich rodičov. Z duše som ho nenávidela. Každý pohľad na neho vo mne vyvolával zlosť.

„Rozkazy budeme dostávať každý deň cez telefón. Nikdy ho nesmieš zodvihnúť ty! Fischer bude volať vždy v rovnakú hodinu, ostatné telefóny ignorujeme.“

„Ako sa dostaneme k odboju?“ zaujímalo ma.

„Je tu továreň na výrobu zbraní. Našou úlohou je zamestnať sa v nej. Chlap, ktorý továreň riadi, je členom odboja a my sa k nemu musíme dostať. Potom to už bude ľahké. A nezabudni, v žiadnom prípade sa nemôžu dozvedieť, kto v skutočnosti sme. V tom prípade sme mŕtvi obaja.“

„Ako sa dostaneme bližšie k tomu chlapovi?“

„To mi Fischer nepovedal. Je to na nás.“

Ešte v ten deň sme sa vybrali do továrne. Pred vstupom nám obom skontrolovali doklady a prehľadali nás. Nepovedala by som, že to, čo som cítila, bol strach. Bol to len akýsi pocit nervozity, čo ma čaká a ako to všetko dopadne. V hlave som mala len jedno. Annu, ktorá ostala nažive. Jedine kvôli nej som bola ochotná urobiť čokoľvek. Zostali sme len jedna pre druhú.

Továreň bola plná mužov pracujúcich za obrovskými strojmi. Nevidela som medzi nimi ani jednu ženu. Vyzeralo to tak, že sa vyskytol prvý problém.

„Som Dimitrij Nikolajevič. Toto je moja sestra Alexandra. Už dávnejšie hľadáme v prácu, ale, bohužiaľ, nedarí sa nám. Počas vojny vám dá málokto prácu, to určite viete aj sám. Dopočuli sme sa, že tu máte ešte niekoľko voľných miest, a preto by sme boli radi, keby ste nás tu zamestnali,“ vysvetľoval Schwarz svojou nie najlepšou ruštinou.

Chlap, ktorý stál pred nami, si pozorne prezrel naše doklady a nedôverčivo si nás premeral od hlavy až po päty. Asi po dvoch minútach konečne prehovoril.

„Chlap by sa nám tu zišiel, ale ženy u nás nepracujú. Je to výhradne mužská práca. Vyrábame zbrane a inú vojenskú techniku, to nie je práca pre ženy.“

„Naozaj sa nedá urobiť výnimka? Sestra tú prácu potrebuje, je naozaj šikovná,“ presviedčal ho.

„O tom, ľutujem, nerozhodujem ja. Ale môžem sa opýtať svojho šéfa.“

Odišiel.

„Dokážem hovoriť aj sama!“ ostro som povedala Schwarzovi. Pozrel na mňa, ale nič nepovedal. Mlčky sme čakali.

Asi po desiatich minútach sa chlap vrátil a ukázal mi, aby som išla za ním. Iba ja sama. Vyšli sme po schodoch a prešli dlhou chodbou. Z diaľky som videla, ako ma Schwarz nervózne pozoruje. Zastavili sme na konci chodby pred veľkými drevenými dverami.

„Šéf vás už čaká,“ povedal, otvoril mi dvere a odišiel.

Vošla som dnu a rozhliadla sa po miestnosti. Pred oknom stál vysoký, svalnatý muž. Do tváre som mu nevidela, pretože bol otočený chrbtom.

„Sadnite si,“ prehovoril zrazu.

Podišla som k stolu a sadla si na stoličku. On sa ani nepohol. Ešte stále stál na tom istom mieste.

„Chcela by som sa zamestnať vo vašej továrni,“ nervózne som povedala.

„Viete vyrábať zbrane, madam?“

„Nie, pane, ešte nikdy som nič také nerobila. Ale možno.“

„Koľko jazykov ovládate?“

„Tri.“

„Nemecký?“

„Áno, pane, komunikatívne.“

„Ste špiónka?“

„Nie,“ odpovedala som ráznym tónom, aj keď som sa celá chvela. Naďalej stál bez pohybu, ani raz nepozrel mojim smerom.

„Mám tu hrbu papierov, v ktorých potrebujem urobiť poriadok. Ak máte záujem o prácu, uvidíme sa zajtra ráno o ôsmej. Všetko potrebné vám vysvetlím.“

„Ďakujem, pane, dovidenia.“

Po príchode do hotela som o všetkom informovala Schwarza. Podľa výrazu jeho tváre som nedokázala odhadnúť, či bol spokojný, alebo nie.

„Niečo tuší. Pýtal sa, či si špiónka. Bude to tvojím prízvukom! Určite počul, že nie si odtiaľto.“ Nervózne pochodoval z jednej strany izby na druhú.

„Na prízvuk sa nepýtal,“ odvetila som stroho.

„Samozrejme! Snáď si nečakala, že to na teba vychrlí,“ povzdychol si.

„Som Friedhelm.“ Z ničoho nič prehovoril po takmer hodinovej odmlke. Keď sa naše pohľady stretli, akoby som sa opäť stratila v jeho hlbokých modrých očiach. Chvíľu mi trvalo, kým som uhla pohľadom.

Neodpovedala som. Nezaujímalo ma jeho meno ani nič, čo s ním bolo spojené. Pre mňa to bol a navždy bude vrah mojich rodičov. Pohrdala som ním.

Podišla som k oknu a odostrela záves. Vonku sa zvečerievalo a ľudí na uliciach začalo ubúdať.

Presne o piatej sa spustil rozhlas, z ktorého znel jemný ženský hlas: „*Prosíme občanov, aby kvôli vlastnej bezpečnosti po osemnástej hodine nevychádzali do ulíc. Toto varovanie neplatí iba pre maloletých, ale aj pre ostatných občanov. Nebezpečenstvo hrozí každému...*“ niesol sa ulicami ruský hlas.

Hneď po skončení rozhlasu zazvonil telefón. Schwarz mi rukou ukázal, aby som zostala tam, kde som.

Zodvihol telefón a po chvíli ticha pozdravil: „Pane?“

Vedela som, že volá Fischer. Odvrátila som sa od okna a zamierila do kúpeľne. Zrazu ma Schwarz chytil za zápästie a zastavil. Pozrel na mňa nechápavým pohľadom.

„Idem do kúpeľne,“ odvrkla som a vytrhla sa mu.

Po vykonaní hygieny som vošla do izby. Bola v nej manželská posteľ a ja som nebola ochotná spať vedľa toho vraha. Zobrala som deku a schúlila sa v kresle.

„Snáď nebudeš spať v tom kresle?“ zasmial sa.

„Radšej v tvrdom kresle ako vedľa teba na jednej posteli!“

Neodpovedal. Zobral si svoje periny a ľahol si na zem. Rukou mi ukázal, že posteľ je celá iba moja. Bez váhania som si do nej ľahla, nespala som už niekoľko dní.

Ale aj napriek únave sa mi nedalo zaspáť. Pred očami som neustále mala mŕtvych rodičov. Nedokázala som ten obraz dostať z hlavy. Stále som sa prehadzovala z boka na bok, až som sa nakoniec postavila a sadla si k oknu.

Ulice mesta boli už úplne prázdne. Sem-tam sa niekde mihol jeden človek. Zrazu som zbadala chlapa, ako beží smerom k hotelu. Hneď za ním bežali ďalší dvaja muži.

„Ty nacistická sviňa!“ kričali na neho po rusky.

Keď ho chytili, hodili ho na kolená a k hlave mu priložili zbraň. Cítila som, ako mi v hrudi bije srdce. Chcela som niečo spraviť, otvoriť okno a zakričať, pomôcť mu.

„Kto ťa poslal? Sám Hitler?“ smiali sa.

„Náš vodca vás aj tak všetkých vyzabíja!“ odpovedal po nemecky.

Z ich postoja som videla, že mu nerozumejú. A tak ho len koplí do chrbta a ďalej sa vypytovali, kto ho poslal a čo chcel zistiť. Neodpovedal im ani na jednu otázku. V tej chvíli to už druhý Rus nevydržal, vytiahol zbraň a strelil mu do hlavy.

„Preboha!“ skríkla som, rukou si prekryla ústa a s plačom odstúpila od okna.

V tej chvíli z kresla vyskočil Schwarz a objal ma. Celá som sa triasla a nedokázala som vnímať nič okolo seba. Posadil ma na posteľ a sadol si ku mne.

„Nám sa nič také nestane, prisahám,“ upokojoval ma.

„Prečo? Prečo si ich zabil? Nenávidím ťa! Celú túto prekliatu vojnu!“ Bila som ho pästami a kričala ako zmyslov zbavená.

Neodpovedal. Pevne zovrel moje ruky, hlavu mi položil na vankúš a prikryl ma perinou.

„Vojna nebude trvať večne,“ započula som jeho tichý hlas.

III. Dve strany

Po príchode do továrne nás so Schwarzom hneď rozdelili. Zo schodov som videla, ako si ho zobral na starosti jeden z mužov. Prešiel s ním niekoľko strojov a ukázal mu, čo bude jeho prácou. Ja som nasledovala chlapa, ktorý ma viedol opäť do tej istej kancelárie, kde som bola včera. Keď sa dvere otvorili, zostala som iba prekvapene stáť a nepovedala som ani slovo. Za stolom sedel muž s jazvou, ktorá sa mu rozprestierala cez polovicu tváre. Bola obrovská a vyzeralo to, že len prednedávnom spôsobená.

„Vojna zanechá stopy na každom z nás. Som Vasilij.“ Usmial sa

a postavil sa od stola. Podišiel ku mne bližšie a pozrel mi hlboko do očí. Srdce mi bilo ako o život, netušila som, čo urobí.

„Vidím, že aj teba vojna poznačila. I keď si mladá, v očiach máš bolesť a nenávisť zároveň,“ povzdychol si. „Pripomínaš mi moju dcéru. Vyzeráš presne ako ona.“ Uprene sa mi zahľadel do očí. „Odkiaľ ste? Ty a tvoj brat Dimitrij? Ten prízvuk...“ Nedopovedal. Vedela som, že som na tenkom ľade, nemohla som mu dať dôvod na akékoľvek podozrenie.

„Otec je Rus, ale zobral si za ženu Slovenku. Preto ten prízvuk.“ Prikývol, viac sa nepýtal. Vydýchla som si.

„Tu sú papiere a dokumenty o zbraniach a muníciách, ktoré sme doteraz vyrobili. Sú to spisy, ktoré sa mi tu nakopili za posledných pár rokov. Potrebujem, aby si ich roztriedila a zoradila podľa jednotlivých rokov. Je to práca na niekoľko týždňov.“

o mesiac neskôr

Keď som posledný deň v mesiaci vychádzala z kancelárie so škatulou plnou roztriedených spisov, zahľadla som na konci chodby jedného z pracovníkov.

Chodba bola plná skriniek, ktoré patrili zamestnancom. Každý z nich mal svoju vlastnú aj spolu s menovkou.

Mladý pracovník otvoril skrinku na pravej strane a vošiel dovnútra. Pokrútila som hlavou a obzrela sa okolo seba. Spočiatku som neverila vlastným očiam, ale keď sa rovnaká situácia zopakovala niekoľkokrát po sebe, pochopila som.

„Alexandra, čo tu robíš?“

„Prepáčte, pane, ja, chcela som...“ Nedokázala som zo seba dostať súvislú vetu. Pristihol ma priamo pri tajomnej skrinke, do ktorej som videla vchádzať už niekoľkých pracovníkov.

„Poď so mnou!“ A je po všetkom. Nás zabijú a Anna...

Pootočil kľučkou na skrinke a tá sa otvorila. Schytil ma za zápästie a spoločne sme vošli dovnútra. Akoby sme sa ocitli v úplne inom svete. Všade naokolo boli rôzne prístroje, slúchadlá, gombíky a káble. Neverila som vlastným očiam.

„Moja dcéra bola rovnako zvedavá ako ty.“ Na jeho tvári som zahladla silený úsmev.

„Bola?“ Svojou otázkou som prekvapila nie len jeho, ale aj samu seba. Vyhŕklo to zo mňa z ničoho nič.

„Zomrela,“ povzdychol si.

„To je mi ľúto.“

„Táto miestnosť, Alexandra, je veľmi špeciálna. Všetci títo muži, ktorých vidíš, majú v továrni veľmi dôležitú úlohu. Odpočívajú Nemcov. Zapisujú všetky dôležité informácie. Stratégie, plánované útoky a všetko podozrivé. Všetko zostáva len tu, medzi štyrmi stenami. Ľudia, ktorí tu pracujú, dobrovoľne podpísali papier o mlčanlivosti. Tým spečatili svoj vlastný osud. Ak ktokoľvek z nich prezradí čo i len jediné slovo, je mŕtvy.“

„Nechcela som slediť. Bolo to...“

Zo stola zobral papier, pero a podal mi ich do rúk. „Sadni si a píš.“

„Ja, dolu podpísaná Alexandra Nikolajevna, s plným vedomím a bez akéhokoľvek nátlaku vyhlasujem, že súhlasím s vlastnou smrťou, ak prezradím alebo vynesiem akúkoľvek z informácií z miestnosti B55.“

V hlave mi vírilo veľké množstvo otázok a pochybností. Vedela som, že som sa práve dostala do nie najbezpečnejšej situácie. Tak, ako má každá minca dve strany, tak aj ja som teraz stála na dvoch stranách. Už nebolo cesty späť.

Ak Schwarzovi prezradím, čo som videla, zabijú nás oboch.

Ale čo bude s Annou? Ak nebudem spolupracovať s Nemcami, ublížia jej. A to nemôžem dovoliť. Nemohla som dlhšie váhať, Vasilij

nervózne prestupoval z jednej nohy na druhú. Cítila som jeho pohľad na mojom chrbte. Nemohla som mu dať dôvod, aby pochyboval. Papier som podpísala a odovzdala.

„Keby si mi tak veľmi nepripomínala moju dcéru, pravdepodobne by to s tebou nedopadlo najlepšie.“

Konečne mi odľahlo.

Po niekoľkých týždňoch bol Vasilijho prístup voči mne čoraz viac otvorenejší. Často mi pripomínal môjho otca. Občas som mala pocit, že mi ho nahrádza. Akoby sme v sebe obaja našli to, čo sme už dávno stratili.

„Nikdy som nič takéto nerobila, neviem, ako rozoznám, či pôjde o skutočné alebo falošné informácie.“

„Som si istý, že určite budeš vedieť rozoznať pravdu od lži. Nemčúri sú tak trochu mimo, keď si myslia, že im nikto nepríde na ich debilné nezmysly. Keď nás Rusov nazývajú Ivan, Rusko hlavná červená a podobné hlúposti. Je až smiešne ľahké rozoznať, o čom presne hovoria. Zo začiatku ti to možno príde zložité, ale do toho sa postupne dostaneš. Musíš len dobre počúvať, zapisovať a spájať rôzne súvislosti,“ vysvetlil, usmial sa a odišiel.

Sadla som si za stôl, pozapájala odpočívacie prístroje tak, ako som to už niekoľko dní pozorovala u ostatných. Do rúk som si zoberala papier a pero. Na uši som si nasadila slúchadlá a začala laďiť prístroje. Dlhšiu dobu som nepočula nič iné len šušťanie. Asi po polhodine som konečne započula hlasy. Pridala som zvuk, aby som lepšie počula. Boli to hlasy dvoch mužov. Ich rozhovor bol úplne obyčajný ako každý iný. Rozprávali sa o ženách a o rôznych nepodstatných veciach. Pre istotu som si zapisovala každé ich slovo.

Po chvíli sa však ich rozhovor zmenil.

„Führer vyhlásil, že ovládneme celú Európu. Má tajné zbrane, ktorými porazíme hnusné bolševické svine a Američanov takisto.“

„Kedy ich teda použijeme?“ opýtal sa ho ten druhý.

„Vraj už čoskoro. Ešte stále sú tie zbrane v štádiu rozvoja. Musia sa otestovať, či sú vlastne schopné splniť svoj účel. Tieto zbrane nám umožnia zvíťaziť a my fašisti postupne ovládneme celý svet,“ zasmial sa.

Písala som tak rýchlo, ako som len vedela. Hneď potom, ako sa spojenie prerušilo, som vybehla z miestnosti. Zastavila som sa až na železných schodoch, kde som sa rozhliadla po celej továrni. Hľadala som muža s jazvou na tvári, ale nikde som ho nevidela. Po chvíli za mnou pribehol Schwarz.

„Stalo sa niečo, Alexandra?“ vydesene sa ma opýtal.

Neodpovedala som mu, iba som pokrútila hlavou a vrátila sa späť do miestnosti s odpočívacími prístrojmi. Sadla som si na stoličku a premýšľala, do čoho som sa to vlastne namočila. Zahrávam sa nielen s vlastným životom, ale aj so životom malej Anny. Stále mi to vírilo hlavou...

To, čo som si vypočula počas odpočívania, som si prepísala na ešte jeden papier a schovala som si ho do vrečka. Pôvodný papier som bola rozhodnutá dať Vasilijmu. Nemám sa čoho báť, opakovala som si v hlave. Schwarz na to nepríde, nemá sa to od koho dozvedieť.

„Vypočula som si iba toto,“ podala som ho do rúk Vasilijmu. „Výborne, aj to je niečo. Každá takáto informácia nám pomôže. Musíme vedieť, čo tie svine chystajú.“

„Je možné, že má Hitler tajné zbrane?“

„Možné je všetko a my sa nemôžeme nechať ničím prekvapiť. Hitler si dokázal podmaniť už milióny ľudí a zničiť množstvo miest. Ten psychopat je schopný všetkého. A teraz pokračuj vo svojej práci.“

Prikývla som a pokračovala v odpočúvaní. V ten deň som sa už nič zaujímavé nedozvedela. Len zopár nechutných vtipov o Rusoch a Američanoch.

Po príchode do hotela sa Schwarz opäť začal vypytovať na moju prácu. Chcel presne vedieť, čím ma Vasilij tentokrát poveril.